

JOAN BODON I EL SEU TEMPS. CENT ANYS.

Programa de les sessions

1a sessió (1920-1945)

En aquesta primera sessió, cenyida al període que va de la seva naixença a la fi de la Segona Guerra Mundial, coneixerem l'entorn familiar en què va créixer a Crespin de Roergue, al departament d'Avairon, així com la tradició literària roergata en què va formar-se, a partir de la lectura de Justin Besson i de la relació amb Enric Molin i Juliana Fraysse, «Calelhon».

L'estada a Alemanya, on fou enviat pel Servei de Treball Obligatori, i l'experiència colpidora de la guerra, clouran aquest període de formació.

D'aquests anys, en llegirem alguns dels poemes de joventut –alguns dels quals confegits a Breslau– i dels contes escrits arran del retorn, provinents dels *Contes de mon ostal* i dels *Contes de Viaur*.

2a sessió (1945-1956)

Arran del retorn, Bodon exerceix la docència en diversos establiments escolars de Roergue. Es lliura amb delit a l'escriptura de contes, alhora que emprèn la redacció d'una novel·la inacabada sobre l'experiència traumàtica d'Alemanya: *L'Evangèli de Bertomieu*, i confegeix un primer recull poètic: *La cançon del país*.

Amb els *Contes dels Balssà* concep una trama narrativa que li permet de resseguir al llarg dels segles la peripècia vital del «clan» dels Balssà, establerts a la vall de Viaur.

És amb *La grava sul camin*, però, de redacció lenta i turmentada, en part fruit de l'encontre amb Robert Lafont i l'occitanisme de postguerra, que Bodon fa el salt a la novel·la. Represa i abandonada al llarg dels anys, oscil·la entre la

crònica d'un retorn atzarós i el neguit amb què el personatge afronta un futur incert, en un món nou d'on ja ha estat exclòs.

D'aquest període, en llegirem «Balssanon», alguns poemes de *La cançon del país* i passatges de *L'Evangèli de Bertomieu* i *La grava sul camin*.

3a sessió (1956 – 1964)

Si amb *La Santa Estèla del Centenari Bodon* passa comptes amb la institució felibrenca i el seu irrealisme, alhora que afronta amb lucidesa la pèrdua continuada de vitalitat de la llengua, tot recorrent al gènere fantàstic, a *Lo Libre dels Grands Jorns* es capbussa en un món oníric, capgirat, tot assumint el punt de vista d'un malalt terminal. Amb aquesta novel·la, convulsa i adolorida, Bodon s'integra en el corrent agònic de la literatura occitana.

Alhora, són els anys en què el COEA emprèn la denúncia del «colonialisme interior», arran dels fets de La Sala, i el Partit Nacionalista Occitan planteja en termes polítics l'aspiració a un alliberament nacional occità, en un context internacional marcat pels processos de descolonització violenta. De tot plegat, Bodon i la seva obra se'n fan ressò.

4a sessió (1964 – 1970)

Consideraren en aquesta sessió els anys passats a Sant Laurenç d'Òlt i el posterior trasllat a Algèria, en uns moments marcats per l'emergència d'un nou occitanisme que aspira a una comprensió global del país que en consideri la dimensió econòmica i social.

Amb *Lo Libre de Catòia*, Bodon confegeix una emotiva faula sobre la soledat i la capacitat de resistència de l'individu, alhora que hi denuncia els perills de l'identitarisme tot prenent com a pretext l'Església dels «enfarinats. A més d'exorcitzar-hi la síndrome de la mort de la llengua i la figura obsessiva de «l'últim parlant», Bodon segueix jugant hàbilment amb les metamorfosis del «jo».

5a sessió (1970 – 1975)

En uns anys en què l'occitanisme esdevé una eina de transformació social i política, amb plataformes com els col·lectius «Volèm Viure al País» o «Lucha Occitana» i una projecció social que es val de noves dinàmiques —les manifestacions al Larzac, la Nòva Cançon, el teatre d'agitació—, Bodon aborda a *La Quimèra* una lúcida reflexió sobre la viabilitat d'un alliberament nacional, tot prenent com a pretext el gènere històric i la guerra dels «camisards» en temps de Lluís XIV.

I formula, amb el concepte de «talvèra», l'exigència d'una llibertat personal inalienable.

Finalment, tot centrant-nos en la novel·la inacabada *Las domaisèlas*, considerarem l'ús que Bodon fa en la seva obra de ficció de la temàtica sexual i la inversió, així com del fet religiós.

A més de la lectura de diversos passatges de *La Quimèra* i *Las domaisèlas*, llegirem també alguns dels poemes de *Res non val l'electrochòc*, musicats per autors de la Nòva Cançon com «Mans de Brèish» i Martí, i arrodonirem la sessió amb un dels Contes del Drac, publicats a la seva mort, dit uns anys abans pel mateix Bodon.

Cas que tinguem temps, veurem quina ha estat la recepció de l'obra de Bodon d'ençà de la seva mort, tot considerant l'aportació d'estudiosos com Cantalansa, Pèire Canivenc, Robèrt Lafont, Felip Gardy, Bernat Vernhièras, Cristina Parayre, Joelle Ginestet, Jean-Pierre Chambon, etc., així com l'endegament de l'Òbra Completa i la creacion de l'Ostal Joan Bodon. I parlarem de la divulgació de Joan Bodon a Catalonha, d'Artur Quintana a Joan Lluís Lluís.